

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

Výroční zpráva

za rok 2013

Úvodní slovo předsedy

Třetí rok činnosti Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) jako regulátora trhů s cennými papíry v Evropské unii (EU) se vyznačoval dosažením pokroku v plnění mandátu orgánu ESMA a významných úspěchů v činnosti orgánu ESMA. Při porovnání s předchozími výročními zprávami se ukazuje, že došlo k nárůstu odpovědnosti a pravomocí orgánu ESMA při plnění cílů, které mu stanovily Evropský parlament a Rada.

Mandát orgánu ESMA se vztahuje na širokou škálu finančních aktivit na trzích s cennými papíry v EU, od obchodování se složitými deriváty po hedgeové fondy přes dohled nad subjekty, jako jsou ratingové agentury a registry obchodních údajů, po správu investičních fondů a jejich prodej veřejnosti. Odpovědnost za tyto široké a různorodé oblasti však vychází z velmi jasného cíle chránit investory a zajistit stabilitu našich finančních trhů.

Základem pro většinu činností orgánu ESMA bylo nadále provádění změn v oblasti regulace a dohledu, které EU označila za nezbytné pro překonání finanční krize a pro splnění svých globálních závazků vybudovat odolnější finanční systém.

Přestože se plnění těchto cílů a provádění souvisejících úkolů může zdát nelehké, věřím, že si orgán ESMA od svého založení vede dobře a odvádí vysoce kvalitní práci v náročných termínech a s omezenými zdroji. Není to jen můj osobní názor, zazněl i ve zprávě Mezinárodního měnového fondu z března 2013, v níž se uvádí, že orgán ESMA vykonal velmi dobrou práci v souvislosti s přípravou jednotného souboru pravidel a přímým dohledem nad ratingovými agenturami. V roce 2013 jsme byli také podrobeni přezkumu Evropské komise zaměřenému na Evropský systém dohledu nad finančním trhem (ESFS). Zjištění přezkumu mají být zveřejněna v první polovině roku 2014.

Přezkum ESFS se zaměřil na všechny činnosti orgánu ESMA a na to, jak orgán ESMA plní cíle jako nezávislý orgán, ale také jako člen ESFS. Působení v ESFS zahrnuje úzkou spolupráci s vnitrostátními příslušnými orgány členských států a ostatními evropskými orgány dohledu (ESA): Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA), Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB).

Jedním z hlavních úkolů orgánu ESMA, jenž je jedinečný v rámci tří evropských orgánů dohledu, je dohled nad klíčovými účastníky trhu. Zaměřujeme se zejména na ratingové agentury, nicméně naše kompetence jako orgánu dohledu se rozšířila po registraci šesti registrů obchodních údajů. To dále upevňuje naši úlohu a příspěvek k celoevropskému dohledu, přičemž registry obchodních údajů jsou stěžejní pro splnění cíle vyšší transparentnosti pro trhy derivátů.

Orgán ESMA vypracoval účinný systém dohledu nad ratingovými agenturami a vykonal důležitou práci v oblasti dohledu na místě nad ratingovými agenturami, nejnověji zaměřenou na vývoj hodnocení úvěruschopnosti států. Při šetření byly identifikovány oblasti, ve kterých je třeba dosáhnout zlepšení, přičemž konkrétně se jedná o nezávislost a zabránění střetu zájmů, důvěrnost informací o hodnocení úvěruschopnosti států, načasování zveřejnění ratingových výstupů a zdroje vyčleněné na hodnocení úvěruschopnosti států.

V oblasti jednotných pravidel byla činnost orgánu ESMA zaměřena na oblast vymezenou nařízením EMIR, kde jsme dokončili technické standardy nezbytné pro provádění nařízení a zahájili proces konzultací ohledně povinného clearingů u derivátů. Dále jsme připravili technické standardy pro alternativní investiční fondy, technická doporučení pro EK ke směrnici o prospektu a obecné pokyny a doporučení k řadě oblastí, zahrnujících alternativní investiční fondy, nařízení o ratingových agenturách, UCITS (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů) a ETF (fondy obchodované na burze), MiFID a prodeje na krátko.

Nyní, když je první fáze regulační reformy dokončena, bychom se měli zaměřit na implementaci a dohled. Regulace je důvěryhodná pouze tehdy, je-li účinně implementována a dohlížena.

Proto je pro nás nyní prioritou implementace regulační reformy s tím, že významnou výzvou pro orgán ESMA zůstává problematika konvergence dohledu. S cílem zlepšit organizaci a řízení naší práce v oblasti konvergence zavedl orgán ESMA změny, jejichž cílem je posílení srovnávacího hodnocení (tzv. *peer review*) prostřednictvím zvýšení počtu návštěv na místě, zaměřením se na stěžejní záležitosti v oblasti dohledu a zvýšení počtu hodnotících týmů provádějících podrobnější analýzu.

V roce 2013 jsme pokročili v podpoře konvergence dohledu ve všech 28 členských státech prostřednictvím srovnávacích hodnocení uplatňování právních předpisů o fondech peněžních trhů a směrnice o zneužívání trhu, jakož i vydáním stanovisek o alternativních fondech, prospektech, CCP (ústředních protistranách) a UCITS. Všechny tyto činnosti přispěly ke společným postupům napříč hranicemi. Navíc jsme se angažovali v podpoře společného přístupu k prosazování standardů v účetních závěrkách prostřednictvím vypracování *Společných priorit EU v oblasti prosazování práva*, které zdůrazňují oblasti, na něž se při kontrole účetních závěrek za rok 2013 zaměří všechny donucovací orgány. Rovněž jsme zveřejnili analýzu účetních závěrek evropských finančních institucí s cílem posoudit srovnatelnost mezi institucemi, celkovou transparentnost a dodržování požadavků mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS). To je obzvláště důležité vzhledem k přezkumu kvality aktiv bank v roce 2014 nově vytvořeným jednotným mechanismem

dohledu.

Nadále postupujeme v oblasti ochrany investorů prostřednictvím přípravy pokynů, shromažďování a analýzy údajů o finančních spotřebitelských trendech, jakož i společným varováním investorů spolu s Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA) před riziky spojenými s investováním do tzv. rozdílových smluv (*contracts for differences*, CFD). Domníváme se, že k tomu, abychom v této oblasti pokročili, bude zásadní dokončení nařízení o strukturovaných retailových investičních produktech (PRIPs) a směrnice MiFID II / nařízení MiFIR v roce 2014. Regulační reforma během posledních let nedokázala dostatečně zlepšit ochranu finančního spotřebitele. V nadcházejících letech musíme zajistit rovnováhu mezi otázkami stability a obezřetnosti a otázkami ochrany investorů. Věřím, že díky těmto chystaným právním předpisům můžeme významně přispět k ochraně finančních spotřebitelů.

Co se týče finanční stability, zintenzivnili jsme naši činnost v oblasti identifikace a řešení rizik na trzích s cennými papíry, a to jak prostřednictvím publikací, jako jsou *Trends, Risks, and Vulnerabilities Report* (Trendy, rizika a zranitelná místa) a *Risk Dashboards* (přehledy ukazatelů rizik), tak našeho příspěvku k práci společného výboru evropských orgánů dohledu a naší účasti v Evropské radě pro systémová rizika (ESRB). Kromě identifikace rizik a ekonomické analýzy byla jedním z našich významných úspěchů v roce 2013 spolupráce s orgánem EBA a vnitrostátními orgány na zásadách stanovování referenčních hodnot v EU.

Globální aspekt reformy finančních trhů znamená, že se orgán ESMA dále angažuje v široké škále mezinárodních činností a orgánů. To zahrnuje účast na mezinárodní koordinaci reformy OTC derivátů, hodnocení ekvivalence regulatorních režimů pro ratingové agentury a deriváty a podporu uzavření více než 1000 dohod o spolupráci v oblasti dohledu nad alternativními investičními fondy mezi 28 příslušnými orgány členských států EU a vysokým počtem příslušných orgánů ze třetích zemí. Dále se podílíme na práci Rady pro finanční stabilitu (FSB), Výboru pro platební a vypořádací systémy (CPSS), Skupiny regulačních orgánů pro OTC deriváty a Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO), v níž se orgán ESMA stal v roce 2013 pozorovatelem v Radě IOSCO.

Orgán ESMA nadále zajišťuje, aby všechny zainteresované strany měly možnost přispívat k našim rozhodnutím a předkládat k nim informace prostřednictvím řady prostředků, včetně otevřených veřejných konzultací, slyšení a interakce s poradními pracovními skupinami a skupinou subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů (MSG). Rád bych poděkoval všem zúčastněným stranám za cennou spolupráci s ESMA v roce 2013. V roce 2013 skončilo funkční období prvních členů MSG a nyní rekapitulujeme toto úspěšné první funkční období MSG. Těším se na pokračování naší vynikající spolupráce s novými členy MSG.

Zároveň bych rád poděkoval všem zaměstnancům orgánu ESMA za jejich usilovnou práci, odhodlání a obětavost, které jsou v tomto období formování orgánu ESMA nezbytné. Závěrem bych chtěl upřímně poděkovat kolegům z vnitrostátních orgánů členských států EU, kteří jako členové rady orgánů dohledu věnují orgánu ESMA mnoho času a energie. Členové správní rady jsou dvojnásobně zapojeni do poskytování pomoci a poradenství při zabezpečování plnění cílů orgánu ESMA. Členové našich rad individuálně i v rámci svých institucí významnou měrou pomáhají orgánu ESMA při vytváření skutečné společné kultury dohledu v rámci EU.

Steven Maijoor

předseda

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

Úvodní slovo výkonné ředitelky

Rok 2013 byl třetím rokem působení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA). Z organizačního hlediska bychom mohli říci, že orgán ESMA „dospěl“. Jelikož dospívání je dynamický proces, znamená to, že se regulátor trhů s cennými papíry v EU musel v roce 2013 rozvíjet a růst na mnoha různých frontách. Stačí se podívat na náš pracovní program a řadu otázek, jimiž jsme se v roce 2013 zabývali, a je zřejmé, jak náročný úkol to byl a stále je. Jako výkonná ředitelka jsem tudíž potěšena, že mohu referovat o tom, co rok 2013 přinesl z hlediska rozvoje a růstu orgánu ESMA jako organizace. Orgán ESMA dokázal v roce 2013 plnit své cíle, čtené povinnosti a úkoly (stanovené v pracovním programu) a vypořádat se s řadou dalších požadavků, jež na něj byly v průběhu roku kladeny z hlediska stanovování standardů, dohledu a organizačního rozvoje.

Abychom byli schopni plnit další povinnosti a úkoly, které orgán ESMA měl v roce 2013, vzrostl do konce roku počet zaměstnanců o více než 50 % na 139. Orgán ESMA přivítal nové kolegy z řady různých profesních prostředí, díky čemuž obohatil svůj fond zkušeností a odborných znalostí. Nárůst počtu zaměstnanců se odrazil také ve významném pokroku při celkovém zlepšování systémů a postupů a našich interních procesů, což celkově vedlo k velkému zlepšení provozní efektivity orgánu ESMA. Podíváme-li se do budoucnosti na dlouhý seznam našich povinností a stávajících i nových úkolů, ať již v souladu s nařízením EMIR, směrnicí MiFID II nebo dalšími legislativními ustanoveními, musí orgán ESMA pokračovat v rozvoji stávajících i získávání nových zaměstnanců a také dále zlepšovat svoji provozní efektivitu.

Růst naší organizace odráží i jeho roční účetní závěrka za rok 2013. V roce 2013 byl roční rozpočet orgánu ESMA navýšen zhruba o 8 milionů EUR v porovnání s předchozím rokem, z 20,2 milionu EUR na 28,1 milionu EUR v roce 2013. To představuje celkové navýšení o 39 %, což je působivé a zároveň naprosto nezbytné pro to, aby si orgán ESMA zajistil kapacitu a schopnost plnit své další úkoly stanovené v nových právních předpisech EU. Po udělení povolení šesti novým registrům obchodních údajů a několika novým ratingovým agenturám odrážejí zdroje financování orgánu ESMA také jeho rostoucí úlohu jako orgánu dohledu: v roce 2013 pocházelo 23 % našeho rozpočtu z poplatků hrazených povolenými subjekty.

Rok 2013 představoval pro orgán ESMA jakýsi zlomový bod z hlediska přechodu od tradiční úlohy tvůrce standardů k úloze více zaměřené na implementaci a dohled, neboť orgán ESMA získal odpovědnost za přímý dohled nad rozšířenou skupinou subjektů finančního trhu a mnoho probíhajících úkolů týkajících se implementace, konvergence dohledu a sledování a analýzy údajů. Byl to tudíž důležitý rok v dalším rozvoji orgánu ESMA jako organizace. Dovolte mi ukázat tento posun zaměřením na základě řady materiálů k nařízení EMIR. Zavedení dohledu nad obchodováním s OTC deriváty v tom smyslu, že subjekty budou muset podávat hlášení o transakcích, provádět centrální clearing a zmírňovat rizika, je důležitá změna, která zajistí větší bezpečnost na trzích s deriváty. Kromě mnoha standardů, které orgán ESMA musel v souladu s nařízením EMIR připravit, znamená změna způsobu obchodování s deriváty rovněž posílení úlohy orgánu ESMA jako celoevropského orgánu dohledu při dohledu nad šesti nově povolenými registry obchodních údajů se sídlem v EU. Orgán ESMA dále hrál společně s vnitrostátními příslušnými orgány zásadní úlohu při zahájení fungování kolegií orgánů dohledu, která budou vydávat povolení evropským clearingovým institucím a vykonávat nad nimi dohled. Nařízení EMIR také znamenalo posílení mezinárodní angažovanosti orgánu ESMA z hlediska aktivních diskusí s našimi protějšky z ostatních jurisdikcí, které představují významné trhy s deriváty, a s tvůrci mezinárodních standardů, jako je Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO) a Rada pro finanční stabilitu (FSB). Je zřejmé, že směrnice MiFID II povede k podobnému vývoji, který bude vyžadovat, aby orgán ESMA zajistil, že jeho organizační struktura bude schopna poradit si nejenom s prvotní tvorbou pravidel, ale také s výzvami, které přinesou jejich implementace.

Větší prováděcí a operativní úlohu orgánu ESMA můžeme spatřovat také ve vývoji některých klíčových systémů IT, jejichž tvorba byla v roce 2013 buď dokončena, nebo zahájena. Budování společných systémů, které umožňují srovnávání a používání údajů mezi vnitrostátními regulačními orgány a regulačními orgány EU a sdílení informací, aby orgány dohledu mohly analyzovat a sledovat důležitý vývoj na trzích, je důležité k tomu, aby Evropský systém dohledu nad finančním trhem mohl efektivně fungovat. Mnoho z těchto systémů IT má navíc velmi důležitý účel zvyšovat transparentnost a množství informací poskytovaných uživatelům a investorům na finančních trzích v EU.

Ráda bych vřele poděkovala všem, kteří přispěli k práci orgánu ESMA v roce 2013. Především všem zaměstnancům orgánu ESMA, bez jejichž obětavosti, odhodlání a neúnavného úsilí bychom nemohli úspěchů v roce 2013 dosáhnout. Jsem velice vděčná za to, že mohu každý den pracovat s tak skvělými kolegy. Úspěch orgánu ESMA je postavený na jeho pracovnících a já se těším na další práci s nimi.

Také bych ráda poděkovala našim spolupracovníkům v regulačních orgánech v Evropě a ve světě za jejich významnou podporu a dobrou spolupráci i zúčastněným stranám za jejich cenný přínos. Závěrem bych chtěla poděkovat stávajícím i bývalým členům správní rady a rady orgánů dohledu orgánu ESMA. Pouze díky našemu společnému intenzivnímu úsilí mohl orgán ESMA dosáhnout tak úspěšného roku 2013.

Verena Ross

výkonná ředitelka

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

1. Úlohy a cíle orgánu ESMA

Orgán ESMA byl zřízen v lednu 2011 a jeho posláním je posílit ochranu investorů a podporovat stabilní a dobře fungující finanční trhy v Evropské unii (EU). Jako nezávislá instituce orgán ESMA těchto cílů dosahuje tak, že vytváří jednotný soubor pravidel pro finanční trhy v EU a zajišťuje jeho důsledné uplatňování v celé EU. Současně přispívá k dohledu nad podniky poskytujícími finanční služby s celoevropským dosahem, a to buď prostřednictvím přímého dohledu, nebo prostřednictvím aktivní koordinace činnosti vnitrostátních orgánů dohledu.

Cíle orgánu ESMA

Řádná a efektivní regulace trhů s cennými papíry je klíčem pro růst, integritu a efektivnost finančních trhů a ekonomiky Evropské unie a efektivní regulace a dohled jsou nepostradatelným faktorem při zajišťování a udržování důvěry mezi účastníky trhu. S cílem podpořit tyto podmínky byl orgán ESMA zřízen jako nezávislý orgán EU, který má zlepšit harmonizaci regulace i dohledových postupů.

Aby se dosáhlo harmonizovaného uplatňování pravidel v rámci EU, slouží orgán ESMA jako tvůrce standardů v oblasti právních předpisů týkajících se cenných papírů a poskytuje technická doporučení, je-li k tomu zmocněn Evropskou komisí. Zastává též důležitou úlohu v přímém dohledu nad aktéry finančního trhu s celoevropským dosahem, jako jsou nyní ratingové agentury a registry obchodních údajů. Orgán ESMA se rovněž podílí na dohledu nad ústředními protistranami prostřednictvím kolegií orgánů dohledu.

Výroční zpráva orgánu ESMA je důležitým nástrojem při zajišťování odpovědnosti v souvislosti s tím, jak instituce plní své cíle a roční pracovní program. Úlohu orgánu ESMA lze lépe pochopit prostřednictvím těchto pěti cílů, které si vytýčila:

Finanční stabilita

Aby mohl orgán ESMA přispívat k zajištění finanční stability trhů s cennými papíry v EU, je rozhodující, aby soustavně analyzoval trendy a včasné fázi identifikoval možná rizika a slabá místa na mikrobezpečnostní úrovni. Toho orgán ESMA dosahuje v mezinárodním měřítku a napříč sektory tím, že provádí ekonomické analýzy evropských trhů s cennými papíry a modeluje dopad potenciálního vývoje trhů.

Orgán ESMA informuje pravidelně a ad hoc o svých zjištěních evropské instituce, ostatní evropské orgány dohledu a Evropskou radu pro systémová rizika. Agregace mikroúdajů shromážděných na úrovni dohledu je klíčem k identifikaci nárůstu možných rizik na makroúrovni pro hospodářství jako celek. Proto je zásadní pravidelně informovat všechny příslušné rozhodovací orgány, mezi něž na úrovni EU patří Výbor pro finanční služby (FSC) a diskusní stůl pro finanční stabilitu pořádaný Hospodářským a finančním výborem (EFC-FST). Od počátku roku 2013 orgán ESMA zveřejňuje pololetní zprávy s cílem zvýšit informovanost o rizicích, trendech a zranitelných místech trhů s cennými papíry v EU. Orgán ESMA také přispívá k podpoře finanční stability koordinací mimořádných opatření v celé EU.

Ochrana investorů

Dalším důležitým úkolem orgánu ESMA je zajišťovat, aby zájmy investorů byly řádně respektovány. Orgán ESMA toho dosahuje prosazováním transparentnosti, jednoduchosti a spravedlivých podmínek na trzích s cennými papíry pro spotřebitele finančních produktů či služeb. S cílem zajistit, aby měli investoři stejnou úroveň ochrany bez ohledu na místo prodeje nebo prodávaný produkt, orgán ESMA shromažďuje a analyzuje spotřebitelské trendy a podává o nich zprávy, přičemž podporuje iniciativy v oblasti finanční gramotnosti i vzdělávání a přispívá ke zlepšování společných pravidel pro

zveřejňování údajů. V rámci své činnosti v této oblasti orgán ESMA zajišťuje, aby finanční informace poskytované účastníky trhu investorům byly jasné, srozumitelné a v souladu se stávajícími pravidly.

Je důležité, aby orgán ESMA sledoval nové i stávající finanční činnosti, protože tak bude moci posoudit, zda je třeba přijmout obecné pokyny a doporučení, která podporují bezpečné a stabilní trhy s cennými papíry, a tak zlepšují ochranu investorů v celé EU.

Pokud orgán ESMA identifikuje produkty, které mohou svou podstatou představovat závažné ohrožení investorů, zváží vydání varování. Jestliže současné legislativní návrhy vstoupí v platnost, bude orgán ESMA moci v krajním případě určité produkty dočasně zakázat.

Jednotný soubor pravidel

Ve své úloze tvůrce standardů orgán ESMA pracuje na vytvoření harmonizovaných technických a prováděcích standardů v různých oblastech regulace cenných papírů. Jejich přípravou orgán ESMA přispívá k tvorbě jednotného souboru pravidel EU použitelného na všechny účastníky trhu a k vytváření rovných podmínek v celé EU.

Konvergence

Orgán ESMA byl zřízen s cílem podporovat konvergenci v oblasti dohledu a tím omezovat regulatorní arbitráž vyplývající z odlišných dohledových postupů dohledu v celé EU. Odlišné dohledové postupy mohou ohrozit nejen integritu, účinnost a řádné fungování trhů, ale v konečném důsledku i finanční stabilitu.

S cílem podpořit spravedlivé a vyvážené postupy v oblasti dohledu provádí orgán ESMA srovnávací hodnocení (*peer review*) stávajících právních předpisů EU v oblasti cenných papírů. Kromě toho má orgán ESMA řadu nástrojů, kterými podporuje konvergenci v oblasti regulace, včetně vydávání stanovisek, otázek a odpovědí, zahájení mediace, v krajním případě, procedury při porušení práva Unie.

Orgán ESMA usiluje o využití aktivit v oblasti konvergence k podpoře svých činností v jiných oblastech pracovního programu včetně zlepšování jednotného souboru pravidel prostřednictvím vydávání obecných pokynů a doporučení v oblastech, ve kterých existují rozdíly při uplatňování pravidel, a prostřednictvím poradenství poskytovaného Komisi v oblastech, které mohou pro sladění postupů dohledu případně vyžadovat změnu právních předpisů.

Dohled

Pravomoci orgánu ESMA v oblasti přímého dohledu se zaměřují na dvě skupiny účastníků finančních trhů, konkrétně na ratingové agentury a registry obchodních údajů. Od 1. července 2011 je orgán ESMA institucí EU, která zodpovídá za registraci ratingových agentur a dohled nad nimi. Od začátku roku 2013 má orgán ESMA pravomoc přímého dohledu nad registry obchodních údajů a podílí se na činnosti kolegií orgánů dohledu, která registrují ústřední protistrany a dohlíží nad nimi.

2. Činnost, rozpočet a struktura orgánu ESMA

Orgán ESMA je rozdělen na šest divizí/útvarů, které se zabývají trhy, investicemi a výkaznictvím, ratingovými agenturami, ekonomickou analýzou a výzkumem, právními záležitostmi, spoluprací a konvergencí a provozem. Instituci předsedá Steven Maijor, zatímco za každodenní řízení odpovídá výkonná ředitelka Verena Ross. Funkci místopředsedy orgánu ESMA zastává Carlos Tavares, který je rovněž náhradníkem předsedy orgánu ESMA. Předsedovi a výkonné ředitelce jsou nápomocni komunikační oddělení, oddělení interní kontroly a účetnictví a jejich osobní asistenti.

V roce 2013 se roční rozpočet orgánu ESMA v porovnání s předchozím rokem zvýšil přibližně o 8 milionů EUR, z 20,2 milionu EUR v roce 2012 na 28,1 milionu EUR v roce 2013. V roce 2013

pokračovala diverzifikace zdrojů financování, jelikož orgán ESMA poprvé obdržel poplatky od registrů obchodních údajů po registraci šesti registrů obchodních údajů ve 4. čtvrtletí roku 2013. Orgán ESMA je nyní financován ze čtyř samostatných zdrojů příjmů, a to členskými příspěvky vnitrostátních příslušných orgánů členských států (12,9 milionu EUR v roce 2013, což představuje 46 % celkových příjmů), vyrovnávací dotací Evropské unie (8,6 milionu EUR, což představuje 31 %), poplatky účtované ratingovým agenturám (5,7 milionu EUR, což představuje 20 %) a poplatky účtované registrům obchodních údajů (0,83 milionu EUR, což představuje 3 %).

Celkový rozpočet orgánu ESMA pro rok 2013 je rozdělen takto:

- 28,189 mil. EUR – celkový rozpočet pro rok 2013 (C1-prostředky)
- 26,2 mil. EUR, tj. 93 % rozpočtových prostředků bylo přiděleno
- 20,4 mil. EUR, tj. 73 % rozpočtových prostředků bylo vyčerpáno do konce prosince roku 2013
- Zbývajících 5,8 mil. EUR bude vyplaceno v roce 2013

Podrobnější informace o uvedených oblastech činnosti naleznete v úplné verzi výroční zprávy orgánu ESMA za rok 2013, která je k dispozici v angličtině na internetových stránkách orgánu ESMA: www.esma.europa.eu

Správa a řízení orgánu ESMA

Správu orgánu ESMA zajišťují dva hlavní rozhodovací orgány: rada orgánů dohledu a správní rada. Od roku 2011 zastává funkci předsedy orgánu ESMA zaměstnaného na plný úvazek Steven Maijoor a výkonnou ředitelkou je Verena Rossová. Oba sídlí v prostorách orgánu ESMA v Paříži, jejich funkční období činí pět let a může být jednou prodlouženo. Předseda odpovídá za přípravu práce rady orgánů dohledu a předsedá zasedáním rady orgánů dohledu i správní rady. Rovněž zastupuje orgán ESMA navenek. Náhradníkem předsedy je místopředseda orgánu ESMA Carlos Tavares.

Výkonná ředitelka je odpovědná za každodenní řízení instituce včetně personálních otázek, přípravu a provádění ročního pracovního programu, vypracování návrhu rozpočtu instituce a přípravu činnosti správní rady.

Rada orgánů dohledu ESMA

Kromě předsedy orgánu ESMA tvoří radu orgánů dohledu vedoucí představitelé 28 vnitrostátních příslušných orgánů odpovídajících za regulaci a dohled v oblasti cenných papírů (pokud je v členském státě více než jeden vnitrostátní orgán, orgány se dohodnou, který z jejich vedoucích představitelů je bude zastupovat), jeden pozorovatel z Evropské komise, zástupce orgánu EBA, zástupce orgánu EIOPA a zástupce rady ESRB. Kromě toho se zasedání účastní Norsko, Island a Lichtenštejnsko v roli stálých pozorovatelů. Zasedání rady se účastní výkonná ředitelka orgánu ESMA, která však nemá hlasovací právo. Rada usměrňuje činnost instituce a má konečnou rozhodovací pravomoc při přijímání standardů, stanovisek, doporučení, obecných pokynů a jakýchkoli jiných rozhodnutí orgánu ESMA včetně vydávání technických doporučení orgánům EU. Radě je nápomocna řada stálých výborů a pracovních skupin orgánu ESMA, které řeší technické záležitosti (více podrobností na str. x).

Současné členy rady a závěry zasedání rady v roce 2013 naleznete na internetových stránkách orgánu ESMA na adrese:

www.esma.europa.eu/bos

Správní rada orgánu ESMA

Vedle předsedy orgánu ESMA tvoří správní radu šest členů (a náhradník každého z členů) zvolených z rady orgánů dohledu jejími členy. Výkonná ředitelka, místopředseda ESMA a zástupce Komise se účastní jako členové bez hlasovacího práva (s výjimkou hlasování o rozpočtu, při kterém má Komise hlasovací právo).

Hlavní úlohou správní rady je zaměřovat se na aspekty řízení instituce, například na přípravu a provádění víceletého pracovního programu, jakož i na otázky týkající se rozpočtu a lidských zdrojů.

Současné členy rady a shrnutí jejich zasedání v roce 2013 naleznete na internetových stránkách ESMA na adrese:

www.esma.europa.eu/mb

Skupina subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů při orgánu ESMA

Skupina subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů při orgánu ESMA (SMSG) byla zřízena v souladu s nařízením o orgánu ESMA s cílem podpořit konzultace se zainteresovanými stranami působícími v oblastech souvisejících s úkoly orgánu ESMA. Orgán ESMA je povinen konzultovat se skupinou SMSG návrhy technických standardů a obecných pokynů. Třicet členů skupiny SMSG se poprvé sešlo v červenci 2011. Orgán ESMA jmenoval členy skupiny SMSG na dobu dvou a půl roku na základě veřejného výběrového řízení. Tito členové zastupují účastníky finančního trhu a jejich zaměstnance, spotřebitele a jiné retailové uživatele finančních služeb, uživatele finančních služeb a malé a střední podniky.

V roce 2013 se skupina sešla při sedmi příležitostech, přičemž při dvou z nich uspořádala zasedání společně s radou orgánů dohledu orgánu ESMA. Skupina vydala celou řadu doporučení, stanovisek a zpráv týkajících se činnosti orgánu ESMA v oblasti tvorby politiky. Závěry zasedání, jakož i výroční zprávu skupiny SMSG naleznete na internetových stránkách orgánu ESMA. Skupina SMSG v novém složení byla zvolena na konci roku 2013 a zahájila činnost od ledna 2014.

Odkaz: www.esma.europa.eu/smsg

Organizační charakteristiky orgánu ESMA

Následujících šest charakteristik popisuje orgán ESMA a způsob, jakým plní své poslání a cíle:

- **evropský:** při plnění svých úkolů jedná orgán ESMA v zájmu EU. Organizace odráží rozmanitost EU,
- **nezávislý:** orgán ESMA je nezávislý na orgánech EU, vnitrostátních orgánech a účastnících finančního trhu,
- **spolupracující:** orgán ESMA spolu s vnitrostátními orgány tvoří soustavu orgánů dohledu nad finančními trhy v EU. Spolupracuje se všemi příslušnými evropskými institucemi, včetně Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA), Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), a s regulačními orgány mimo EU,
- **zodpovědný:** rozhodovací proces orgánu ESMA je transparentní; orgán ESMA jedná se zúčastněnými stranami otevřeně a podporuje účast všech zainteresovaných stran. Tato organizace je odpovědná Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropské komisi a širší veřejnosti,
- **profesionální:** orgán ESMA usiluje o vynikající odbornou úroveň tím, že zaměstnává vysoce kvalitní zaměstnance s rozsáhlou odbornou způsobilostí, znalostmi a zkušenostmi v oblasti finančních trhů a dále tím, že dodržuje řádné postupy a praxi,
- **efektivní:** orgán ESMA využívá své zdroje efektivně s cílem maximalizovat svůj vliv při

podpoře ochrany investorů a stabilních a dobře fungujících trhů v EU.

3. Výsledky orgánu ESMA z hlediska cílů pro rok 2013

3.1 Finanční stabilita

Finanční stabilita se pravděpodobně nejlépe definuje jako situace, v níž finanční systém obecně funguje hladce bez jakýchkoli narušení a v níž je systém, zahrnující finanční zprostředkovatele, trhy a tržní infrastruktury, schopen absorbovat finanční a reálné šoky, aniž to má dopad na alokaci aktiv. Finanční stabilita znamená, že finanční systém by měl být schopen účinně a hladce převádět zdroje od střadatelů k investorům a rizika by měla být posuzována, řízena a přesně oceňována.

V souladu s tím vyžaduje zajištění finanční stability identifikaci hlavních trendů, rizik a slabých míst při alokaci finančních zdrojů od střadatelů k investorům a chybném oceňování nebo nesprávném řízení finančních rizik. Toto monitorování musí být orientováno na budoucnost: neefektivní alokace kapitálu nebo nedostatky při oceňování a řízení rizik mohou ovlivnit finanční stabilitu a v konečném důsledku i ekonomickou stabilitu. Základem je monitorování vývoje na mikroúrovni i makroúrovni, což se odráží v uspořádání orgánu ESMA, jejích sesterských orgánů pro bankovníctví (EBA) a pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a také Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), kde se informace spojují na makroúrovni.

Tato spolupráce je pro záležitosti týkající se finanční stability klíčová, neboť aktiva směřují od investora k dlužníkovi právě finanční zprostředkovatelé, například banky, pojišťovny a jiní institucionální investoři, a peníze a finanční aktiva proudí mezi kupujícími a prodávajícími přes tržní infrastruktury.

Aby orgán ESMA splnil mandát monitorovat finanční trhy s cílem identifikovat vývoj rizik a ohrožení finanční stability i posuzovat dopady nových nařízeních a opatření, realizoval orgán ESMA v roce 2013 několik podrobných výzkumných projektů, například:

- spolupráce s ESRB týkající se ústředních protistran a jejich podílu na systémovém riziku,
- posouzení dopadu nařízeních o prodeji na krátko a některých aspektech swapů úvěrového selhání,
- přezkum zásad stanovování referenčních hodnot pro finanční trhy a
- zpráva o prodeji komplexních nástrojů retailovým investorům (tzv. *retailisation*) v EU.

Podrobnější informace o uvedených oblastech činnosti naleznete v úplné verzi výroční zprávy ESMA za rok 2013, která je k dispozici v angličtině na internetových stránkách orgánu ESMA: www.esma.europa.eu

3.2 Ochrana spotřebitele na finančním trhu

Dalším důležitým úkolem orgánu ESMA je zajišťování ochrany spotřebitele. Orgán ESMA toho dosahuje prosazováním transparentnosti, jednoduchosti a spravedlivých podmínek na trzích s cennými papíry pro spotřebitele finančních produktů či služeb. S cílem zajistit pro investory stejnou úroveň ochrany bez ohledu na místo prodeje nebo prodávaný produkt orgán ESMA shromažďuje a analyzuje spotřebitelské trendy a podává o nich zprávy, přičemž podporuje iniciativy v oblasti finanční gramotnosti i vzdělávání a přispívá ke zlepšování společných pravidel pro zveřejňování údajů, aby spotřebitelé mohli přijímat vhodná investiční rozhodnutí.

Pokud orgán ESMA identifikuje jakékoli produkty, které mohou svou podstatou představovat závažné ohrožení investorů, zváží vydání varování. Jestliže vstoupí v platnost současné legislativní návrhy, bude mít orgán ESMA pravomoc v krajním případě dočasně zakázat určité produkty. V této oblasti se orgán ESMA snaží zajistit, aby finanční informace poskytované účastníky trhu investorům byly jasné, srozumitelné a v souladu se stávajícími pravidly.

V roce 2013 to zahrnovalo práci na monitorování trhů a finančních inovací, která je zásadní pro identifikaci možného poškození investorů. Orgán ESMA se také připravil na posílení systému ochrany investorů v režimu směrnice MiFID II, přepracované znění stávající směrnice MiFID.

Ochrana investorů hraje stěžejní úlohu při obnově důvěry spotřebitelů ve finanční trhy a překonání finanční krize. Současná právní úprava směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID) již zajišťuje harmonizovanou ochranu a vysokou úroveň ochrany investorů do finančních nástrojů a všeobecně se uznává, že přinesl významné změny včetně lepší ochrany investorů a služeb pro ně. Návrhy směrnice MiFID II / nařízení MiFIR zahrnují:

- posílení základních požadavků na ochranu investorů (jako jsou zákaz pobídek a vytvoření koncepce nezávislého poradenství),
- rozšíření zaměření regulace z distribuce na tvorbu finančních nástrojů (řízení produktů),
- rozšíření rozsahu tohoto regulačního rámce, rovněž s cílem překonat tradiční přístup označovaný jako „*silo approach*“ (rozšíření směrnice MiFID na strukturované vklady – tj. zahrnutí bankovních produktů do směrnice MiFID) a
- důraz na dohled a vynucování dodržování pravidel s novými intervenčními pravomocemi zaměřenými na produkty.

Kromě přípravných prací v souvislosti se směrnicí MiFID II orgán ESMA společně s orgánem EBA varovaly investory před rozdílovými smlouvami a vydaly obecné pokyny k vyřizování stížností pro odvětví cenných papírů a bankovníctví.

Podrobnější informace o uvedených oblastech činnosti naleznete v úplné verzi výroční zprávy orgánu ESMA za rok 2013, která je k dispozici v angličtině na internetových stránkách orgánu ESMA: www.esma.europa.eu

3.3 Dohled

S vytvořením Evropského systému dohledu nad finančním trhem (ESFS) bylo rovněž rozhodnuto o prosazování evropského přístupu k dohledu nad panevropskými subjekty, jako jsou kolegia orgánů dohledu v oblasti bankovníctví a post-transakčních infrastruktur (ústřední protistrany). Kromě toho byl orgán ESMA ustanoven jediným orgánem dohledu nad ratingovými agenturami v EU. Stejný přístup byl zvolen i v případě registrů obchodních údajů – datové sklady, které shromažďují, ukládají a poskytují údaje o zúčtování a vypořádání, za jejichž dohled převzal orgán ESMA odpovědnost v roce 2013. Prováděním dohledu nad účastníky finančního trhu s dosahem v celé Evropské unii, kteří mohou mít vliv na integritu trhů v EU, Orgán ESMA přispívá k bezpečným a stabilním finančním trhům, které zase podporují ochranu investorů.

V roce 2013 orgán ESMA dokončil druhý celý rok jako jediný regulační orgán odpovídající za registraci, certifikaci a dohled nad ratingovými agenturami v EU. Během minulého roku pokračovaly činnosti v oblasti registrace i dohledu, přičemž bylo registrováno více ratingových agentur, které tak nyní spadají pod přímý dohled orgánu ESMA.

V roce 2013 vzrostl počet žádostí o registraci. Celkově na konci roku 2013 bylo 22 registrovaných ratingových agentur (na skupinové bázi) a dvě certifikované ratingové agentury.

Kromě dohledu nad ratingovými agenturami v roce 2013 převzal orgán ESMA odpovědnost také za dohled nad registry obchodních údajů působícími v Evropské unii. Registry obchodních údajů shromažďují a uchovávají informace po uzavření obchodů o transakcích s deriváty s cílem zajistit transparentnost a umožnit regulačním orgánům lépe identifikovat možná rizika plynoucí z obchodování s deriváty. V souladu s nařízením EMIR odpovídá orgán ESMA za registraci a dohled nad registry obchodních údajů se sídlem v EU i za uznávání registrů obchodních údajů sídlících mimo EU.

Orgán ESMA vydal povolení šesti registrům obchodních údajů a převzal nad nimi dohled. V souladu s nařízením o infrastruktuře evropských trhů (EMIR) má orgán ESMA přímé a výlučné pravomoci týkající se registrace a dohledu nad registry obchodních údajů. Tyto datové sklady hrají klíčovou roli při zvyšování transparentnosti trhů s deriváty v EU.

Podrobnější informace o uvedených oblastech činnosti naleznete v úplné verzi výroční zprávy orgánu ESMA za rok 2013, která je k dispozici v angličtině na internetových stránkách orgánu ESMA: www.esma.europa.eu

Jednotný soubor pravidel

Finanční krize odhalila, jaké negativní vlivy mohou mít nejednotně uplatňované právní předpisy na finanční trhy, jejich spotřebitele a ekonomiky obecně. Proto bylo považováno za nezbytné zavést účinné nástroje pro harmonizovanější uplatňování práva EU. S cílem podpořit větší soudržnost v právních předpisech o cenných papírech a při jejich uplatňování může orgán ESMA vydávat regulační a prováděcí technické standardy podporující rovné podmínky a náležitou ochranu investorů, které podrobněji popisují a vyjasňují rámcové právní předpisy EU.

Tyto technické standardy se zaměřují na zvýšení kvality a jednotnosti vnitrostátního dohledu, posílení kontroly nad přeshraničně působícími skupinami a vytvoření jednotného souboru pravidel EU, který by se vztahoval na všechny účastníky finančního trhu na vnitřním trhu. Orgán ESMA plní tuto úlohu u právních textů upravujících evropské trhy s cennými papíry (MiFID), jejich infrastrukturu (EMIR) a řádné fungování (prodej na krátko, směrnice MAD), ale též v případě regulačních technických standardů pro klíčové účastníky finančních trhů, jako jsou ratingové agentury a investiční fondy (UCITS, AIFMD).

V roce 2013 se orgán ESMA angažoval v oblasti nařízení o ratingových agenturách CRA3. V roce 2013 orgán ESMA zveřejnil diskusní dokument o provádění nařízení CRA3 s cílem získat informace od účastníků trhu o třech návrzích regulačních technických standardů, které bude muset předložit Komisi v roce 2014. Jedná se o regulační technické standardy o:

- informacích o strukturovaných finančních nástrojích,
- nové Evropské ratingové platformě a
- pravidelném vykazování poplatků účtovaných ratingovými agenturami.

Orgán ESMA rovněž předložil prováděcí pravidla k nařízení o infrastruktuře evropských trhů (EMIR), které vstoupilo v platnost v srpnu 2012 a jehož cílem je přispět k finanční stabilitě prostřednictvím zavedení povinného centrálního clearingů určitých produktů, zatímco doposud se tato povinnost neuplatňovala, a posílením dohledu nad ústředními protistranami a registry obchodních údajů. Orgán ESMA získal ústřední úlohu tvůrce standardů v rámci EU, který vypracovává technické standardy v oblastech, jako je povinnost clearingů pro OTC deriváty, výjimky z této povinnosti a standardy pro ústřední protistrany a registry obchodních údajů. Orgán ESMA rovněž přímo odpovídá za stanovování tříd derivátů, na něž se vztahuje povinnost clearingů, za dohled nad registry obchodních údajů

a podílení se na dohledu nad ústředními protistranami prostřednictvím kolegií orgánů dohledu, která vedou vnitrostátní orgány dohledu.

Orgán ESMA též vypracoval podrobné informace ke směrnici MiFID II, které by měly přispět k:

- vytvoření jednotného souboru pravidel pro finanční trhy EU,
- vytvoření rovných podmínek mezi členskými státy,
- zlepšení dohledu a vynucování dodržování pravidel,
- snížení nákladů účastníků trhu a
- zlepšení podmínek přístupu a soutěže v celé EU.

Orgán ESMA také pracoval na přezkumu nařízení o prodeji na krátko, připravil prováděcí opatření k budoucímu nařízení o zneužívání trhu, posílil rámec pro retailové investiční fondy a uzavřel dohody o spolupráci v oblasti dohledu nad alternativními investičními fondy s 46 příslušnými orgány se sídlem mimo EU.

Podrobnější informace o uvedených oblastech činnosti naleznete v úplné verzi výroční zprávy orgánu ESMA za rok 2013, která je k dispozici v angličtině na internetových stránkách orgánu ESMA: www.esma.europa.eu

3.4 Konvergence

Orgán ESMA byl zřízen s cílem podporovat konvergenci v oblasti dohledu tím, že bude omezovat regulatorní arbitráž vyplývající z odlišných postupů dohledu v celé EU, které mohou ohrozit nejen integritu, účinnost a řádné fungování trhů, ale v konečném důsledku i finanční stabilitu a ochranu investorů.

Cílem orgánu ESMA je využívat své činnosti v oblasti konvergence k posílení svých činností v jiných oblastech pracovního programu včetně zlepšování jednotného souboru pravidel prostřednictvím vydávání obecných pokynů a doporučení v oblastech, ve kterých existují rozdíly při uplatňování pravidel, a prostřednictvím technického poradenství poskytovaného Evropské komisi v oblastech, které mohou pro sladění postupů dohledu případně vyžadovat změnu právních předpisů.

V roce 2013 orgán ESMA podporoval jednotné uplatňování nařízení o prodeji na krátko, napomáhala a koordinoval provádění dočasných zákazů, jakož i konzistentní uplatňování a prosazování mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS).

Orgán ESMA také napomáhal přípravě etického kodexu pro odvětví poradenství poskytovaného zmocněnými poradci a změnil metodiku hodnocení postupů příslušných orgánů dohledu (tzv. *peer review*).

Tři evropské orgány dohledu společně pracují na meziodvětvových otázkách s cílem zajistit jednotné přístupy v oblasti regulace v sektorech bankovníctví, cenných papírů a pojištění. Tato práce probíhá prostřednictvím společného výboru evropských orgánů dohledu. Rok 2013 byl pro společný výbor těchto tří orgánů dohledu, který zintenzivnil svoji činnost v roli fóra pro výměnu a meziodvětvovou koordinaci, rokem stěžejním. Společný výbor, kterému předsedal orgán EIOPA, se zaměřil zejména na:

- monitorování rizik,
- ochranu spotřebitelů a
- přezkum ESFS.

Podrobnější informace o uvedených oblastech činnosti naleznete v úplné verzi výroční zprávy orgánu ESMA za rok 2013, která je k dispozici v angličtině na internetových stránkách orgánu ESMA: www.esma.europa.eu